

AT ÅBNE RUM
Kunstnerisk filmundervisning med unge

Anmeldelse af AT ÅBNE RUM: Kunstnerisk filmundervisning med unge

on 31. oktober 2024 in [Anmeldelser](#)

AT ÅBNE RUM

Kunstnerisk filmundervisning med unge

Red.
Ulrik Krapper, Thomas Nygaard
og Torben Larsen

Af Jeppe Laugesen, lektor på Vejen Gymnasium og HF

Bogen "AT ÅBNE RUM: Kunstnerisk filmundervisning med unge" udgivet af Aalborg Universitetsforlag er en bredt favnende antologi redigeret af Ulrik Krappe, Thomas Nygaard og Torben Larsen. Bogen lover en nytænkning af filmundervisningen for unge og er i reklameflyers omtalt som den første af sin art. Selvom det måske lyder for godt til at være sandt, er det faktisk en bog der tør pege på problemer og samtidig tør pege på flere mulige løsninger. Jeg undersøger herunder, om disse løsninger så også virker brugbare i vores travle gymnasielærerhverdag.

Antologiens tilblivelse er motiveret af en utilfredshed med det, vi i gymnasieverdenen kalder den syntetiske metode (i hvert fald i den gamle AT-Håndbog). Forfatterne mener, at den praksis, der eksisterer på ungdomsuddannelserne, hvor berettermodellen og aktantmodellen "vendes om", er "mangelfuld i forhold til at give eleverne en fuld forståelse for den produktive dimension af faget." De vil i stedet skabe "et større fokus på den kunstneriske proces." (s. 16).

I mediefag, som nævnes direkte sammen med filmlinjer på folke- og efterskoler, er konflikten mellem det akademisk-analytiske og kunstnerisk-kreative en gammel problemstilling. Dette hænger både sammen med, at underviserne ofte selv kun har stiftet bekendtskab med lignende "vendte øvefilm" og det faktum, at vejledningen meget direkte peger på denne (måske fejlagtige?) sammenkobling af teori og praksis: "Det er vigtigt, at der foregår en vekselvirkning mellem fagets teoretisk-analytiske dimension og den praktisk-produktionsmæssige, således at begrebsapparat og analytisk indsigt kan overføres til det praktiske arbejde med produktion..." (Mediefag c, Vejledning. S. 5)

Nu vil jeg gå i kødet på nogle af de mest interessante detaljer i antologien, men jeg kan ikke dække hele bogen. Så er det deklareret. Bogen er inddelt i mere eller mindre teoretiske afsnit: en del omhandler undervisningsaktiviteter, et enkelt et helt forløb og så er der to der virker rent teoretiske. Elevgrupperne hos de medvirkende skribenter er enormt forskellige. De stammer fra frivillig ekstraundervisning, linjer på efterskoler og endda deciderede talentlinjer, så der mangler nok en mere tydelig berøringsflade med mediefag på gymnasiet.

I artiklerne er deciderede undervisningsaktiviteter markeret tydeligt. De skal på forskellige vis åbne op for de kreative sluser hos eleverne. Øvelserne er meget forskellige både i type af aktivitet, varighed og lærerstyring. En handler for eksempel om at finde et uddrag fra en film, man selv har lavet, hvilket måske kan være lidt svært for os med mange 1.g-eleverne, men så er der også en opgave om at finde et uddrag fra en film, man gerne selv vil kunne lave om 10 år. Det virker interessant at få eleverne til at tage sig selv så seriøst, som filmskabere. Det er tydeligt, at opgaverne går ud fra og arbejder med elevernes fascination af film og samtidig deres respekt for sig selv som nogle, der faktisk skal lave kunst.

Af pædagogiske aktiviteter, der sigter efter at skabe det rette kreative miljø, kan nævnes en øvelse, hvor underviseren deler noget følsomt med eleverne, så de også føler, at de kan dele. En meget modig idé, som nogle vil mene, man skal være af en speciel støbning for at finde sig selv til rette i.

Af mere praktisk karakter er der en opgave, der handler om at filme sig selv fortælle en monolog, der skal være del af en større ensemblefilm, som beskrives udførligt, men som virker noget uoverskueligt begive sig ud i på et mediefag c-hold. I samme boldgade er der en øvelse, hvor man skal lave et one-take, der skal fange følelsen af at være alene. En meget interessant og, forestiller man sig, meget kreativt udfordrende opgave for et par gymnasieelever.

Som kuriosum er det en ren fornøjelse at læse de teoretiske afsnit. Thomas Nygaard bruger for eksempel nogle meget flagrende metaforer om ler, fødsel og børnehavebørn i forbindelse med forklaringen på, hvorfor og hvordan kunstnere laver kunst, mens Sebastian Cordes, der beskriver den cirkulære dramaturgi ganske kort går i clinch med borgerskabet (måske man skulle sige bourgeoisiet), fordi det af nederdrægtige årsager skulle have udviklet den lineære Aristoteliske dramaturgi. Andre bidragsydere er meget mindre interesseret i disse æsoteriske spørgsmål og holder sig mere jordnært til, hvordan eleverne får åbnet op for de kreative ideer.

Jeg har ikke selv benyttet nogle af opgaverne direkte, men ideen om de mere åbne opgaver, har sat et tydeligt aftryk på den måde, jeg underviser på i år. Jeg har eksempelvis reduceret i det teoretiske introforløb, ja faktisk næsten halveret det, så produktionen fylder mere, vi taler noget der ligner et 70/30 split til fordel for det praktiske, hvor det før var 50/50 og så har min italesættelse af deres små film ændret sig, måske inspireret af tilgangen i bogen.

Antologien er spændende, ingen tvivl om det, den udfordrer mediefaget fra en højst uventet kant, nemlig den stærke tro på, at analyse virkelig behøver være så tæt knyttet produktion. Dens kapitler er på trods af deres brogethed, inspirerende og spændende. Til gengæld er nogle af ideerne rent praktisk og måske rent menneskeligt for krævende for lærere og elever.

Alt i alt en bog jeg er glad for, jeg har læst og også en bog, der fik mig til at tænke over min egen undervisningspraksis.

TAGS

Jeppe Laugesen

mediefag